

SÄKERHETS DATABLAD

Aspen+

SDS i överensstämmelse med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (REACH)

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

Utgivningsdatum 30.10.2015

1.1. Produktbeteckning

Produktnamn Aspen+
 Synonymer Aspen Plus, Aspen Plus High Performance

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Användningsområde Bränsle för fyrtaktsmotorer.
 Relevanta identifierade användningar SU1 Jordbruk, skogsbruk, fiskeri
 PC13 Bränsle
 PROC16 Användning av material som bränsle, begränsad exponering för obränd produkt kan förväntas Industriell eller icke-industriell sättning;
 Kemikalien kan användas av allmänheten Ja

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Producent

Företagsnamn Lantmännen Aspen AB
 Postadress Iberovägen 2
 Postnr. 438 54
 Postort Hindås
 Land Sverige
 Telefon 0301-230000
 E-post info@aspen.se
 Webbadress http://www.aspen.se
 Kontaktperson Mats Uhrlander +46 (0)708-23 50 09

1.4. Telefonnummer för nödsituationer

Nödtelefon SOS:112

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering enligt 67/548/EEC eller 1999/45/EC Xn, F; R11, R38, R53, R65, R67

Klassificering enligt (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]
 Flam. Liq. 1
 Asp. tox 1
 Skin Irrit. 2
 STOT SE3
 Aquatic Chronic 4
 H224
 H304
 H315
 H336
 H413

2.2. Märkningsuppgifter

Faropiktogram (CLP)

Signalord	Fara
Faroangivelser	H224 Extremt brandfarlig vätska och ånga. H304 Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. H315 Irriterar huden. H336 Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad. H413 Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer.
Skyddsangivelser	P102 Förvaras oåtkomligt för barn. P210 Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor. Rökning förbjuden. P260 Inandas inte damm/rök/gaser/dimma/ångor/sprej. P262 Får inte komma i kontakt med ögonen, huden eller kläderna. P301 + P310 VID FÖRTÄRING: Kontakta genast GIFTINFORMATIONSCENTRAL eller läkare. P331 Framkalla INTE kräkning. P501 Innehållet lämnas till återvinningscentral.
Barnskyddande förslutning	Ja
Taktilvarning	Ja

2.3. Andra faror

Hälsoeffekt	I höga koncentrationer verkar ångor och aerosoler förslöande och kan ge huvudvärk, trötthet, yrsel och illamående.
-------------	--

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2. Blandningar

Ämne	Identifiering	Klassificering	Innehåll
Nafta (petroleum), fullrange alkylat, butanhaltig	CAS-nr.: 68527-27-5 EG-nr.: 271-267-0 Registreringsnummer: 01-2119471477-29-XXXX	Xn, F, N; R11, R38, R51/53, R65, R67 Flam. Liq. 1; H224 Asp. tox 1; H304 Skin Irrit. 2; H315 STOT SE3; H336 Aquatic Chronic 2; H411	80 - 90 %
Nafta (petroleum), isomeriserings	CAS-nr.: 64741-70-4 EG-nr.: 265-073-5 Indexnr.: 649-277-00-5 Registreringsnummer: 01-2119480399-24-XXXX	Xn, F+, N; R12, R38, R51/53, R65, R67 Flam. Liq. 1; H224 Asp. tox 1; H304 Skin Irrit. 2; H315 STOT SE3; H336 Aquatic Chronic 2; H411	1 - 10 %
Metyl-tert-butyleter	CAS-nr.: 1634-04-4 EG-nr.: 216-653-1 Indexnr.: 603-181-00-X Synonymer: Metyl tert-butyleter	F; R11 Xi; R38 Flam. Liq. 2; H225 Skin Irrit. 2; H315	10 - 20 %
Ämne, anmärkning	Bensenhalt lägre än 0,1 %. Ingående komponenters miljöklassificering stöds inte av tester på blandningen. REACH-no: MTBE: Ej uppgivet av leverantör.		

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1. Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Allmänt	Vid brand och explosion: Lämna genast farozonen och håll obehöriga borta. Skadade personer skall genast bringas ut ur farozonen. Var uppmärksam på faran för chock hos skenbart oskadade personer.
---------	--

Inandning	Frisk luft och vila.
Hudkontakt	Tag genast av nedstänkta kläder och tvätta huden med tvål och vatten.
Ögonkontakt	Skölj genast med vatten i flera minuter. Avlägsna eventuella kontaktlinser före sköljning.
Förtäring	FRAMKALLA EJ KRÄKNING om den skadade har svält en petroleumbaserad produkt. Risk för aspiration och kemisk lunginflammation. Kontakta läkare.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Information till hälsovårdspersonal Behandla symptomatiskt.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Medicinsk övervakning av fördröjda effekter	Ingen anmärkning angiven.
Specifik information om motgifter	Inte relevant.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

Lämpliga släckmedel Vid brandsläckning används skum, kolsyra eller pulver. Vid brandsläckning får vattenstråle inte användas - branden sprids därigenom.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Brand- och explosionsrisker Mycket brandfarlig vätska och ånga.

5.3. Råd till brandbekämpningspersonal

Brandsläckningsmetoder Behållare i närheten av brand bör flyttas omedelbart eller kyles med vatten. Undvik stark vattenstråle direkt mot branden. Risk för spridning av elden. Var uppmärksam på risken för återantändning och explosion.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Personliga skyddsåtgärder Rökning, öppen eld och andra antändningskällor är förbjudna. Sörj för god ventilation. Vid otillräcklig ventilation: Använd lämpligt andningsskydd. Vidtag åtgärder mot statisk elektricitet.

6.2. Miljöskyddsåtgärder

Miljöskyddsåtgärder Undvik utsläpp i avlopp, på marken och i vattenmiljö. Valla in spill med sand, jord eller lämpligt absorberande medel. Vid större utsläpp till avlopp/vattenmiljö, kontakta de kommunala myndigheterna.

6.3. Metoder och material för inneslutning och sanering

Rengöringsmetod Avlägsna alla antändningskällor, var uppmärksam på explosionsrisken. Absorbera i vermikulit, torr sand eller jord och fyll i behållare. Större spill täcks med skum.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Hantering Brandfarligt/brännbart - Förvaras åtskilt från oxidationsmedel, värme och eld. Vidtag åtgärder mot statisk elektricitet.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Lagring	Förvaras i tättsluten originalförpackning och på väl ventilerad plats. Förvaras vid temperatur under 50°C. Lagras som brandfarlig vätska.
Speciella egenskaper och risker	Elektrisk utrustning ska vara gnistsäkrad om explosionsfara föreligger.
Andra upplysningar	Större mängder och lager skall förvaras enligt nationella bestämmelser om förvaring av brandfarliga vätskor osv.
Förhållanden som skall undvikas	Skyddas från värme, gnistor och öppen eld.

Förhållanden för säker lagring

Anvisningar angående samlagring Brandfarliga vätskor förvaras åtskilt från brandfarlig gas och mycket brandfarliga material. Klass: 1

7.3 Specifik slutanvändning

Specifika användningsområden Identifierade användningar för denna produkt anges i avsnitt 1.2.

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

Hygieniska gränsvärden

Ämne	Identifiering	Värde	År
Metyl-tert-butyleter	CAS-nr.: 1634-04-4	Nivågränsvärde (NGV): 30	2011
	EG-nr.: 216-653-1	ppm	
	Indexnr.: 603-181-00-X	Nivågränsvärde (NGV): 110	
	Synonymer: Metyl tert-butyleter	mg/m ³ KTV: 60 ppm KTV: 220 mg/m ³	

Övrig information om gränsvärden OEL Sverige. Alkylatbensin.

DNEL / PNEC

Testmetod	Innehåll
DNEL	Grupp: Arbetare Exponeringsväg: Inandning Exponering frekvens: Kortsiktig (akut) Kritisk ämne: 68527-27-5 Typ av effekt: Systemisk effekt Värde: 1300 mg/m ³ /15 min
DNEL	Grupp: Arbetare Exponeringsväg: Inandning Exponering frekvens: Lång sikt (upprepad) Kritisk ämne: 68527-27-5 Typ av effekt: Lokal effekt Värde: 840 mg/m ³ /8h
Riktlinjer för exponering	Ursprungsland: Sverige Gränsvärde typ: OEL, 8h, 900 mg/m ³ Källa: AFS 2011:18

8.2 Begränsning av exponeringen

Rekommenderade övervakningsprocedurer Miljöexponeringskontroll: VOC.

Säkerhetsskyltar

Säkerhetsåtgärder för att förhindra exponering

Tekniska åtgärder som syftar till att förhindra exponering Använd god allmänventilation och lokal processventilation.

Andningsskydd

Andningsskydd Ingen särskild rekommendation angiven, men andningsskydd kan fortfarande behövas under exceptionella omständigheter med stark luftförorening.

Rekommenderad typ av utrustning Andningsskydd med filter mot organiska ångor.

Hänvisning till relevanta standarder A.

Ytterligare andningsskyddsåtgärder All hantering skall ske i väl ventilerat utrymme.

Handskydd

Handskydd	Använd skyddshandskar vid långvarig eller upprepad hudkontakt.
Lämpliga handskar	Neopren, nitril, polyetylen eller PVC.

Ögon- / ansiktsskydd

Ögonskydd	Använd skyddsglasögon vid risk för direktkontakt med ögonen.
-----------	--

Hygien / Miljö

Särskilda hygieniska åtgärder	Ta genast av alla genomvåta kläder. RÖKNING FÖRBUDEN PÅ ARBETSPLATSEN!
-------------------------------	---

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Fysisk form	Klar vätska.
Färg	Färglös.
Lukt	Petroleum. Eter
Kommentarer, pH (leverans)	Inte relevant.
Kommentarer, pH (vattenlösning)	Inte relevant.
Kommentarer, Smältpunkt / smältpunktsintervall	Inte relevant.
Kokpunkt/kokpunktsintervall	Värde: 35-190 °C Testmetod: EN ISO 3405
Flampunkt	Värde: < 0 °C
Avdunstningshastighet	Värde: > 1000 Testmetod: BuAc=100
Nedre explosionsgräns med mätenhet	1 vol-%
Övre explosionsgräns med mätenhet	8 vol-%
Ångtryck	Värde: 55-65 kPa Testmetod: EN 13016-1 Testtemperatur: = 38 °C
Ångdensitet	Värde: > 1 Referensgas: Luft
Relativ densitet	Värde: 690-720 kg/m ³ Testmetod: EN ISO 12185
Beskrivning av lösningsförmåga	Lättlöst i: Kolväten.
Löslighet i vatten	1-6 mg/l vid 1-10 % koncentration.
Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten	Värde: 4,3-4,8
Kommentarer, Fordelningskoefficient: n-oktanol / vatten	Ej fastställt, beräknat värde för blandningen.
Självantändningstemperatur	Värde: > 300 °C
Viskositet	Värde: < 1 mm ² /s Testtemperatur: = 40 °C

9.2 Annan information

Fysikaliska faror

Brandfarliga vätskor	Ja.
Ledningsförmåga	Värde: = 360 pS/m Testmetod: SS-ISO 6297-1998 Testtemperatur: = 20 °C
Gasgrupp	IIA.

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Reaktivitet	Inga kända reaktivetsrisker relaterade till denna produkt.
-------------	--

10.2 Kemisk stabilitet

Stabilitet Stabil vid normala temperaturer och rekommenderad användning.

10.3 Risk för farliga reaktioner

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Förhållanden som skall undvikas Undvik värme, flammor och andra antändningskällor.

10.5. Oförenliga material

Material som skall undvikas Starka oxidationsmedel.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Farliga sönderdelningsprodukter Termisk nedbrytning eller förbränning kan frigöra koloxider och andra toxiska gaser eller ångor.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om de toxikologiska effekterna

Toxikologisk information

LD50 oral	Värde: > 5000 mg/kg bw Försöksdjursart: Rat Testreferens: OECD TG 401 Kommentar: Data för CAS 68527-27-5.
LD50 dermal	Värde: > 5610 mg/m ³ air Försöksdjursart: Rat Testreferens: OECD 403 Kommentar: Data för CAS 68527-27-5.
LD50 dermal	Värde: > 2000 mg/kg bw Försöksdjursart: Rabbit Testreferens: OECD TG 402 Kommentar: Data för CAS 68527-27-5.

Toxikologiska data för ämnen

Övriga upplysningar om hälsofara

Allmänt Risk för kemisk pneumoni efter aspiration. Upprepad eller långvarig kontakt leder till uttorkning. Lösningemedelångor är skadliga och kan ge huvudvärk och illamående.

Potentiella akuta effekter

Inandning	I höga koncentrationer verkar ångorna förslöande och kan ge huvudvärk, trötthet, yrsel och illamående.
Hudkontakt	Produkten verkar avfettande på huden.
Ögonkontakt	Inte irriterande.
Förtäring	Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.
Irritation	Irriterar huden.

Fördröjda effekter / upprepade exponering

Sensibilisering Ingen.

Cancerogen, Mutagen och Reproduktionstoxisk

Cancerframkallande	Inga kända kroniska eller akuta hälsorisker.
Ärftlighetsskador	Inga kända kroniska eller akuta hälsorisker.
Egenskaper skadliga för fostret	Inga kända kroniska eller akuta hälsorisker.
Reproduktionstoxicitet	Inga kända kroniska eller akuta hälsorisker.

Symtom på exponering

Symptom på överexponering Mild berusning (trötthet, slöhet, irritation, huvudvärk, illamående).

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet

Akut vattenlevande, fisk	Värde: > 100 mg/l Testmetod: OECD TG no. 203 (2004) Fiskarter: Danio rerio Varaktighet: 96h Test referens : Test report 022/11.
Akut vattenlevande, fisk, kommentarer	LL50. Data gäller blandningen.
Akut vattenlevande, alg	Värde: > 100 mg/l Testmetod: OECD TG no. 201 Algart: Pseudokirchneriella subcapita Varaktighet: 72h Test referens : Test report 022/11.
Akut vattenlevande alger, kommentar	EL50. Data gäller blandningen.
Akut vattenlevande, Daphnia	Värde: > 100 mg/l Testmetod: OECD Tg no. 202 Daphnia, art: Daphnia Magna Varaktighet: 48h Test referens : Test report 022/11.
Akut vattenlevande, Daphnia, kommentarer	EL50. Data gäller blandningen.

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

COD, kommentar	Inte känt.
BOD, kommentar	Inte känt.
Persistens och nedbrytbarhet	Flyktiga ämnen nedbryts i atmosfären på få dagar. Produkten nedbryts fullständigt vid fotokemisk oxidation. Produkten har inte påvisats vara nedbrytbar under anaeroba (syrefri) förhållanden.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Bioackumuleringsförmåga	Bioackumulering anses vara utan betydelse på grund av produktens ringa vattenlöslighet.
Biokoncentrationsfaktor (BCF)	Värde: 4,3-4,8 Testmetod: Log Kow
BCF, kommentar	Ej fastställt, beräknat värde för blandningen.

12.4 Rörligheten i jord

Rörlighet	Produkten innehåller lättflyktiga organiska föreningar (VOC), som avdunstar lätt från alla ytor. Produkten är olöslig i vatten och sprids på vattenytor.
Vattenlöslighet	Värde: < 100 ppm
Vattenlöslighet, kommentar	Alkylat.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

PBT-bedömning, resultat	Klassificeras inte som PBT / vPvB av nuvarande EU kriterier.
-------------------------	--

12.6 Andra skadliga effekter

Andra skadliga effekter / Anmärkning	VATTENKLASSIFICERING : 2 (WGK).
--------------------------------------	---------------------------------

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Specificera lämpliga metoder för avfallshantering	Se till att behållarna är tomma före destruktion (explosionsfara). Ventilera till frisk luft.
Relevant avfallsförordning	SFS 2011:927
Produkten är klassificerad som farligt avfall	Ja
Förpackningen är klassificerad som farligt avfall	Nej
EWC-kod	EWC: 130702 Bensin

EWC: 150102 Plastförpackningar
EWC: 150104 Metallförpackningar

AVSNITT 14: Transportinformation

14.1. UN-nummer

ADR 1203
RID 1203
IMDG 1203
ICAO/IATA 1203

14.2 Officiell transportbenämning

ADR BENSIN
RID BENSIN
IMDG PETROL
ICAO/IATA PETROL

14.3 Faroklass för transport

ADR 3
Farlighetsnummer 33
RID 3
IMDG 3
ICAO/IATA 3

14.4 Förpackningsgrupp

ADR II
RID II
IMDG II
ICAO/IATA II

14.5 Miljöfaror

IMDG Marine Pollutant Nej

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

ADR, annan relevant information (D/E)
RID Annan relevant information (D/E)
IMDG, annan relevant information -18 C, c.c.
EmS F-E, S-E

14.7. Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Referenser (lagar/förordningar) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, med ändringar.
Preparatdirektivet 1999/45/EG.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

En Kemikaliesäkerhetsbedömning har utförts Nej

AVSNITT 16: Annan information

Farosymbol

		
Hälsoskadlig	Mycket brandfarligt	
R-fraser	R11 Mycket brandfarligt. R38 Irriterar huden. R53 Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön. R65 Farligt: kan ge lungskador vid förtäring. R67 Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad.	
S-fraser	S2 Förvaras oåtkomligt för barn. S23 Undvik inandning av gas/rök/ånga/dimma (lämplig formulering anges av tillverkaren). S24 Undvik kontakt med huden. S62 Vid förtäring, framkalla ej kräkning. Kontakta genast läkare och visa denna förpackning eller etiketten. S61 Undvik utsläpp till miljön. Läs särskilda instruktioner/säkerhetsdatablad. S16 Förvaras åtskilt från antändningskällor - Rökning förbjuden.	
Leverantörens anmärkningar	Upplysningarna i detta säkerhetsdatablad baseras på de upplysningar som vi känt till vid tidpunkten för utarbetandet av säkerhetsdatabladet och de har getts under förutsättningen att produkten används under de angivna förhållanden och i överensstämmelse med det användningssätt som specificeras på förpackningen eller i relevant teknisk litteratur. All annan användning av produkten, ev. tillsammans med andra produkter eller processer, sker på användarens eget ansvar.	
Klassificering enligt (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]	; H224; ; H304; ; H315; ; H336; ; H413;	
Förteckning över relevanta R-fraser (under avsnitten 2 och 3).	R51/53 Giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön. R11 Mycket brandfarligt. R65 Farligt: kan ge lungskador vid förtäring. R53 Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön. R67 Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad. R12 Extremt brandfarligt. R38 Irriterar huden.	
Lista över relevanta Faroangivelser/H-fraser (i avsnitt 2 och 3)	H411 Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter. H304 Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. H413 Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer. H315 Irriterar huden. H225 Mycket brandfarlig vätska och ånga. H336 Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad. H224 Extremt brandfarlig vätska och ånga.	
Viktiga källor vid utarbetandet av säkerhetsdatablad	Test report 022/11. Aspen+. Freshwater Alga and Cyanobacteria, Growth Inhibition Test. Daphnia Magna, Acute Immobilisation Test. Fish, acute toxicity test. Toxicon AB (2011). Klassificering, Aspen+. Farligt Gods Center i Göteborg AB (2011). Examination essay. Diffusion of alkylate petrol during discharge in the environment. Gunilla Henriksson, Annalena Tåmt (2004). Kemiska Ämnen. Prevent AB (2013).	
Upplysningar som har lagts till, raderats eller reviderats	Ändring i följande rubriker: 1, 9, 11, 12, 16.	
Version	7	
URL för teknisk information	http://www.aspen.se	
Ansvarig för säkerhetsdatablad	Lantmännen Aspen AB	
Utarbetat av	Lantmännen Aspen AB	